

2021

UKRAINIAN JOURNAL ЕКОНОМІСТ

#12

ПОДІЇ, ОСОБИСТОСТІ та ІДЕЇ, ДОСЛІДЖЕННЯ та ПРОГНОЗИ

EVENTS, PERSONS & IDEAS, RESEARCHES & FORECASTS

2021

ЖУРНАЛ ОНОВЛЮЄ КОМАНДУ
ІДЕ ПОШУК НОВОГО ФОРМАТУ

**НА ЕКОНОМІКУ
ВПЛИВАЄ ВСЕ**

**EVERYTHING AFFECTS
ECONOMICS**

ТОБТО, ГОВОРИМО ПРО ШЛЯХИ ДО СТАНОВЛЕННЯ
МОДЕРНОЇ НАЦІЇ? МОДЕРНОЇ КРАЇНИ?

А що воно таке - модерна країна?

ЦЕ ТАКЕ СУСПІЛЬСТВО, ДЕ БІЛЬШІСТЬ РОЗУМІЄ
ТРЕНДИ ЕВОЛЮЦІЇ ПРИРОДИ ТА ЛЮДСТВА
І МОДЕРНА В СВОЇЙ ПОВЕДІНЦІ?

А що таке модерна поведінка у відсталій країні?

У наступних номерах журналу – економічні, політичні,
кліматичні, соціальні та інші актуальні тенденції

ПРОПОЗИЦІЇ ТА ЗАУВАЖЕННЯ
ukreconomist@ukr.net

*Існує китайське прокляття, що говорить:
«Нехай він живе у цікаві часи».
Подобається нам це чи ні,
але ми живемо в цікаві часи...*

Роберт КЕННЕДІ

2021-го грудень

*Все-таки ми живемо у цікавий час...
Звичайно приємно, коли через кілька
років представники громади позитивно
оцінюють результати твоєї роботи
та ще й на сторінках газети Верховної
Ради, хоча тоді, одразу після
Євромайдану і початку російської
агресії, часи теж були дуже цікавими...
А так хотілося б пожити в Україні,
про яку розповідають чиновники у своїх
доповідях, із щорічно зростаючим ВВП,
500-доларовою середньою зарплатою,
відремонтованими дорогами
та протидією корупції. Може вона
десь і існує, така-собі чи то «країна
у смартфоні», чи то у паралельній
звітно-довідній реальності, а ми
її просто не помічаємо?
Але перспективи в нас чудові,
варто у цьому перекоонатися хоча б
ознайомившись із роботами майбутніх
українських економістів.*

На економіку впливає все!

*З повагою до наших передплатників
і читачів та найкращими
побажаннями у Новому році
головний редактор, к.е.н.,
заслужений економіст України
академік Академії економічних наук
України Олексій Мірошниченко*

ЗМІСТ

У Світі	2
В Україні	4
Економічна думка	
Ми всі – добросерді вчені, стали на помилковий шлях надії на соціалістичні ідеї... (інтерв'ю з Нобелівським лауреатом Полом Самуельсоном)	6
Про економіку відверто...	10
Країна, регіон, громада	
О.ІВАШКО Рівний шлях Кривого Озера	11
Наукова дискусія	
Матеріали Всеукраїнських наукових економічних читань «СУЧАСНІ ТРЕНДИ МОРЕГОСПОДАРЮВАННЯ» (НУК, 1-2 грудня 2021 р.):	14
- Економічна політика України в контексті розвитку світової економіки	14
- Цифровізація економіки як пріоритетний напрям піднесення морської індустрії	47
- Фінанси сталого розвитку	70
- Драйвери та тренди управління морським господарським комплексом	81
- Цифрові технології в обліку, аналізі та аудиті	96
Конкурс наукових есе «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ»	109
Аналітика, статті, публікації	
Г.ЄФІМОВА, І.СЕМІЛЕТ Франчайзинг як форма ведення бізнесу: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні	116

Роберт Френсіс Кеннеді (20.11.1925, Бруклайн, США – 06.06.1968, Лос-Анджелес, США) – американський політик і державний діяч, помер після поранення під час президентської виборчої кампанії, один з двох молодших братів вбитого президента Джона Ф. Кеннеді. Наведено цитату з «Промови надії» перед членами Національної спілки студентів Південної Африки в Університеті Кейптауна (ПАР, 6 червня 1966 р.), що вважається його найбільшим і найвідомішим виступом. Сучасними дослідниками не підтверджується китайське походження наведеного виразу і приводяться такі приклади як «краще бути собакою в епоху спокою, ніж людиною в епоху хаосу» та «світ, що змінюється, породжує героїв» (ред.)

Виходячи з вищевикладеного, в сучасних умовах актуальним питанням в рамках забезпечення ефективності роботи МТП є формування раціональної сучасної інтелектуальної цифрової інформаційної системи взаємного обміну інформацією та оповіщення в середовищі взаємодії учасників транспортного процесу в МТП. Крім того, повинна бути усунена диспропорція за ступенем впровадження інновацій між учасниками транспортного процесу, проведена уніфікація інтелектуальних технологій з урахуван-

ням світової прогресивної практики.

Список використаних джерел:

1. Інтелектуальні системи і інформаційні технології на транспорті // Транспорт України. 2018. № 2 (39). С. 70.
2. «Хмарні технології» в системах управління транспортними компаніями // «Бюлетень транспортної інформації». 2019. - № 4 (202).
3. Безпаперові технології на шляху до портів // Морські порти. 2021. - № 1 (109). С. 12.

УДК 338.47.656

ЦИФРОВІЗАЦІЯ МОРСЬКОГО ПОРТУ: ПОТЕНЦІАЛ ТЕХНОЛОГІЙ БЛОКЧЕЙН ТА СМАРТ-КОНТРАКТІВ

Оксана Корнієнко, Євгеній Сmachило

Реалії сьогодення вимагають від морської логістики максимального збільшення ефективності. Управління морськими каналами поставок повинно організувати безпечні та надійні потоки товару (вантажу), при цьому забезпечити швидші, ефективніші та дешевіші бізнес процеси. Одним із найважливіших способів досягнення такої ефективності є постійний моніторинг, збір, систематизація, обмін та аналіз даних. Виникає необхідність створення бази даних яка відповідатиме наступним критеріям: доступ в режимі реального часу, безпека, надійність, прозорість та можливість інтеграції відповідних даних. Такі дані є особливо важливими для роботи порту, де вантаж постійно переміщується між різними видами транспорту, перевантажується та змінює своє положення. В оптимальній ситуації вся інформація, яка одночасно веде вантаж до місця призначення і контролює його, повинна бути доступною для всіх відповідних сторін в онлайн-середовищі порту, створюючи так званий цифровий порт. Необхідність створення повністю цифрових портів є беззаперечно важливим питанням на сьогодні, яке продиктовано швидкими змінами ринкової кон'юнктури.

Досвід багатьох сучасних портів світу, які почали процеси цифровізації, показує що деякі процеси порту все ще дуже застарілі порівняно з процесами в інших секторах. Існує надлишкова інформація щодо транзакцій, а поточні процеси іноді неефективні, все ще вимагають телефонних дзвінків та паперової документації [1].

Виникає потреба в технології яка може вирішити наступні питання: автоматизувати доку-

Oksana Korniienko, PhD (Economics),

Yevhenii Smachylo

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Seaport digitization: the potential of blockchain technology and smart contracts

The potential and prospects of application of blockchain technology and smart contracts on the way of digitalization of the port are considered. The main directions of blockchain integration into the port system are outlined, which will help to increase the efficiency of current processes and create new ones. It is determined that automation of document circulation and transactions, solving the issue of trust between contractors, creating a single open and secure database using smart contracts are some of the most promising blockchain implementations in port logistics.

Keywords: blockchain, smart contracts, digitalization, automation, database, business processes.

ментообіг та транзакції, вирішити питання довіри між контрагентами, створити єдину відкритую та безпечну базу даних. Однією з таких технологій може стати технологія блокчейн, зокрема технологія смарт-контрактів в мережі блокчейн.

Потенціал технології блокчейн полягає в створенні нових та трансформування існуючих процесів шляхом документування, перевірки та захисту кожної події (транзакції). Технологія може об'єднати сторони, які раніше не були пов'язані, створити нові форми співпраці та створити нові можливості для бізнесу. Створення унікальної спільної мережі на основі блокчейн, доступ до якої можна отримати в реальному часі, позбавляє необхідності обмінюватися документацією між сторонами. Інтеграція до системи сторін,

О.Корнієнко – кандидат економічних наук, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, Є.Сmachило – магістрант, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

© О.Корнієнко, Є.Сmachило, 2021

які не були раніше залучені (банки, страхові компанії), дозволить додатково прискорити процес.

Автоматизація документообігу та транзакцій, вирішення питання довіри між контрагентами, створення єдиної відкритої та безпечної бази даних за допомогою смарт-контрактів є однією з найбільш перспективних реалізацій блокчейну в портовій логістиці. Базу даних можна додатково покращити шляхом впровадження Інтернету речей (IoT). Підключення його до блокчейну та смарт контрактів, дозволить практично повністю автоматизувати бізнес процеси. В оптимальній ситуації смарт-контракти вирішуватимуть, які транзакції відбуваються в який момент часу. Платежі проводитимуться одразу, після того як певна умова контракту виконана та записана до блокчейну [1].

Але перш ніж будь-який тип архітектури блокчейну буде реалізований у великих машп-

табах, потрібно буде вирішити низку питань і загальних проблем. На початковому етапі варто віддати перевагу роботі з блокчейном на низькому рівні складності; одноразові програми, швидше за все, будуть успішно реалізовані. Подальші розширення можуть бути розроблені пізніше, щоб збільшити розмір і складність мережі. Завдяки своїм типовим характеристикам блокчейн може додати цінність логістиці портів за рахунок створення довіри, надання безпечних даних, прозорості процесів, відкритості даних, можливості розширення мережі та інтеграції сторін які раніше не були частиною системи.

Список використаних джерел:

1. Weernik M.O. The blockchain potential for port logistics 2017. URL: <https://smartport.nl/wp-content/uploads/2017/10/White-Paper-Blockchain.pdf>.

УДК 338.012(26)-025.27

РОЗВИТОК МОРСЬКОЇ КЛАСТЕРНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Оксана Корнієнко, Анастасія Стріха

Стрімкі трансформаційні процеси, що обумовлюють зміни у економічній системі призводять до необхідності пошуку нових, інноваційних ідей підвищення ефективності морської галузі. Застосування кластерного механізму є закономірним етапом у піднесенні сучасної економіки і є запорукою розвитку високорозвиненої системи господарювання.

Аналіз світової практики застосування кластерного підходу свідчить про те, що інтеграційні об'єднання, якими є кластери, підвищує ефективність роботи всього комплексу, так і окремих суб'єктів, які в нього входять. Тому сьогодні усі країни світу активно використовують кластерний підхід у формуванні та регулюванні своїх національних інноваційних програм.

Зростання економіки та входження українського господарського комплексу до європейського та світового економічного простору сприяє втіленню інноваційних процесів в Україні. Впровадження кластерного підходу до розвитку національної економіки підтверджує його ефективність та можливість подальшого вдосконалення, а розташування підприємств морської галузі на узбережжі Чорноморського басейну створило всі необхідні передумови для розвитку морегосподарського кластеру на півдні України.

В Україні створена Громадська Спілка «Морський Кластер України». Знайдені можли-

Oksana Kornienko, PhD (Economics),
Anastasia Strikha
Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Development of the maritime cluster system of Ukraine

The report highlights the types of cluster system in the world. The model of the marine cluster of Ukraine is considered. The main stages of increasing the competitiveness of enterprises in the Black Sea region are identified.

Keywords. Cluster, cluster models, maritime cluster, marine cluster, cluster system, maritime industry.

вості співпраці з підприємствами морської індустрії країни та позиціонування морської економіки в пропозиціях законодавчих ініціатив, вирішення наявних проблем та покращення поточного стану морської індустрії регіону.

Команда Морського Кластеру України провела більше 10 зустрічей з представниками міжнародних морських організацій та об'єднань – European Enterprise Network, ENMC, Sea Europe, Pôle Mer Méditerranée. Діяльність Морського Кластеру України була підтримана Європейським Банком Реконструкції та Розвитку. Зокрема від ДП «Укрпромзовнішпекспертиза» було замовлено дослідження «Огляд морської галузі України» для визначення: значення сектору для економіки України; загальної кількості компаній, основних гравців; обсягів виробництва/перева-

О.Корнієнко – кандидат економічних наук, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, А.Стріха – студентка, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

© О.Корнієнко, А.Стріха, 2021